

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА**

ЗАТВЕРДЖЕНО
вченою радою університету
протокол № 8 від 23.12.2025 р.,
уведене в дію наказом ректора
від 23.12.2025 р. № 458

Ректор

Богдан БУЯК

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО РЕПОЗИТАРІЙ ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ГНАТЮКА**

Тернопіль 2025

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 1.1. Положення про Репозитарій Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка (далі – Університет) визначає основні поняття, завдання, принципи його наповнення й функціонування та регламентує основні засади організації та управління репозитарієм Університету.
- 1.2. Репозитарій ТНПУ ім. В. Гнатюка (DSpace_TNPU) (далі – Репозитарій) – мережевий сервіс зі зберігання, що накопичує і зберігає електронні версії матеріалів наукового та освітнього призначення, створених працівниками та здобувачами вищої освіти Університету або іншими особами, а також надає до них постійний безкоштовний повнотекстовий доступ в мережі Інтернет.
- 1.3. Документи, що розміщено в Репозитарії, є складовою частиною фонду електронних документів наукової бібліотеки.
- 1.4. Положення розроблено відповідно до Законів України «Про вищу освіту», «Про бібліотеки і бібліотечну справу», «Про авторське право і суміжні права», «Про Національну програму інформатизації», «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про захист інформації в автоматизованих системах», «ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила», постанови Кабінету Міністрів України від 19.07.2017 № 541 «Положення про Національний репозитарій академічних текстів», інших норм законодавства, локальних нормативних актів Університету.
- 1.5. Найменування Репозитарію:
 - 1.5.1. Повна офіційна назва
 - українською мовою: Репозитарій Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка
 - англійською мовою: Repository of Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University
 - 1.5.2. Адреса Репозитарію в глобальній мережі Інтернет <http://dspace.tnpu.edu.ua/>
- 1.6. Основні терміни:

Автор – фізична особа, яка своєю творчою працею створила твір і якій належать майнові права інтелектуальної власності на нього відповідно до Цивільного кодексу України, Закону України «Про авторське право та суміжні права», іншого закону чи Договору.

Академічний текст – авторський твір наукового, науково-технічного та навчального характеру у формі дисертації, кваліфікаційної випускної роботи, наукового видання, наукової статті, звіту у сфері наукової й науково-технічної діяльності, депонованої наукової роботи, підручника, навчального посібника, інших науково- та навчально-методичних праць.

Виключне право – майнове право особи, яка має щодо твору авторське право і (або) суміжні права, на використання цих об'єктів лише нею і на видачу лише цією особою дозволу чи заборону їх використання іншими особами у межах строку, встановленого Законом України «Про авторське право і суміжні права».

Відкритий доступ – безкоштовний повнотекстовий доступ користувачів до матеріалів, представлених у репозитарії, з правом читати, завантажувати, копіювати, розповсюджувати, друкувати та посилатися на тексти.

Депозитор – особа, яка розміщує твір в репозитарії.

Депонування – розміщення твору в репозитарії.

Дисертація – кваліфікаційна наукова робота, яка відображає наукові результати досліджень автора та представлена для здобуття наукового ступеня доктора філософії (кандидата наук) або доктора наук.

Договір приєднання — договір, умови якого встановлені Університетом, і який може бути укладений лише шляхом приєднання Автора до запропонованого договору в цілому. Автор не може запропонувати свої умови договору (п.1 ст. 634 Цивільного кодексу України).

Кваліфікаційна робота – самостійна робота, яка готується з метою публічного захисту для здобуття ступеня бакалавра чи магістра.

Колекція – систематизоване зібрання творів, що мають науковий, художній, історичний інтерес.

Метадані – детальний опис атрибутів (характеристик) документа (інформаційного ресурсу), що включають бібліографію, ключові слова, анотацію твору тощо.

Навчальне видання – видання, що містить систематизовані відомості наукового чи прикладного характеру, викладені в зручній для вивчення та викладання формі; офіційно затверджене як таке.

Наукове видання – видання, що містить результати теоретичних і (чи) експериментальних досліджень, а також науково підготовлені до публікації пам'ятки культури й історичні документи.

Твори – створені авторами у результаті творчої діяльності з особистої ініціативи, на замовлення чи в порядку виконання службових обов'язків: письмові твори – книги, брошури, статті, конспекти лекцій; аналітичні огляди, звіти, презентації; ілюстрації, карти, плани, ескізи й пластичні твори, що стосуються географії, топографії, архітектури або науки; аудіовізуальні твори; твори образотворчого мистецтва; фотографічні твори; інші твори, представлені в електронній (у тому числі цифровій) формі, яку може зчитувати комп'ютер (ст. 433 Цивільного кодексу України, ст. 8 Закону України «Про авторське право і суміжні права»).

Фонд – набір колекцій, що, як правило, є продуктом одного зі структурних підрозділів Університету.

2. ПРИЗНАЧЕННЯ, ЗАВДАННЯ Й ФУНКЦІЇ РЕПОЗИТАРІЮ

2.1. Основне призначення Репозитарію – накопичення, систематизація та зберігання в електронному вигляді інтелектуальних продуктів університетської спільноти, надання відкритого доступу до них засобами інтернет-технологій, поширення цих матеріалів у середовищі світового науково-освітнього товариства.

2.2. Мета та завдання Репозитарію:

- забезпечити місце й спосіб централізованого і довготривалого зберігання в електронному вигляді повних текстів творів;
- сприяти зростанню популярності Університету через представлення його наукової продукції в глобальній мережі, збільшити цитування наукових

публікацій працівників Університету через забезпечення вільного доступу до публікацій за допомогою мережі Інтернет;

– створити доступну систему обліку публікацій наукових робіт;

– сприяти академічній доброчесності.

2.3. Основні функції Репозитарію:

– наукова, спрямована на сприяння науково-дослідницькому процесу;

– освітня, спрямована на забезпечення учасників освітнього процесу допоміжними матеріалами;

– довідково-інформаційна, що забезпечує задоволення інформаційних запитів із різних галузей знань;

– накопичувальна, спрямована на поповнення бібліотечного фонду оригінальними електронними документами й електронними копіями друкованих видань та їх збереження.

3. УПРАВЛІННЯ РЕПОЗИТАРІЄМ

3.1. Загальне управління Репозитарієм здійснює проректор з наукової роботи та міжнародного співробітництва.

3.2. Безпосереднє управління Репозитарієм, координацію роботи та загальний контроль за коректністю його функціонування здійснює директор наукової бібліотеки Університету.

3.3. Наукова бібліотека є координатором і методичним центром, а також основним виконавцем процесу створення, наповнення та підтримки функціонування Репозитарію.

3.4. Функції з адміністрування Репозитарію та забезпечення збереження його електронних документів на сервері бібліотеки покладаються на завідувача відділу інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення наукової бібліотеки.

3.5. Адміністратор Репозитарію має право делегувати окремі повноваження щодо управління фондами Репозитарію працівникам відділу інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення.

3.6. Для забезпечення цілісності та збереження електронних ресурсів передбачено регулярне резервне копіювання файлів Репозитарію відповідно до затверджених регламентів.

3.7. Технічну та програмну підтримку, працездатність програмних засобів забезпечує Інформаційно-обчислювальний центр Університету.

4. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ РЕПОЗИТАРІЮ

4.1. Загальні відомості:

4.1.1. Репозитарій є універсальним за змістом інституційним відкритим електронним архівом, що представляє Університет.

4.1.2. Структура Репозитарію складається з фондів і вкладених у них зібрань відповідно до організаційної структури Університету.

4.1.3. Кожен фонд може містити зібрання, у яких безпосередньо розміщуються електронні публікації викладачів, співробітників, здобувачів вищої освіти.

4.1.4. За видами електронних ресурсів Репозитарій не має обмеження. Це можуть бути будь-які електронні текстові дані, електронні числові дані, електронні зображення (відео, презентації), електронні інтерактивні мультимедійні ресурси.

4.1.5. Основні мови інтерфейсу Репозитарію: українська, англійська.

4.1.6. Репозитарій створюється на програмному забезпеченні відкритого доступу Dspace, розробки Масачусетського технологічного університету, що підтримує протокол обміну метаданими OAI-PMH (Open Archives Initiative Protocol for Metadata Harvesting), взаємодіє з системами обміну метаданими OpenDOAR, ROAR та іншими.

4.2. Документи, рекомендовані для розміщення в Репозитарії:

- статті, монографії, збірники наукових праць, матеріали конференцій, бібліографічні покажчики, рідкісні видання, навчальні посібники тощо;
- наукові публікації, здійснені в інших видавництвах, за умови відсутності заборони на їх розміщення в Репозитарії з боку видавництва;
- автореферати дисертацій та дисертації науково-педагогічних працівників Університету;
- кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти (титульний аркуш, зміст, основна частина кваліфікаційної роботи, що складається зі вступу, розділів і підрозділів та висновків, а також список використаних джерел);
- наукові видання Університету;
- інші матеріали освітнього та наукового призначення за бажанням їх автора, який є співробітником та/або здобувачем вищої освіти Університету.

4.3. У Репозитарії підтримуються всі файлові формати, в яких створені ресурси. Однак рекомендуються для використання певні формати в кожному з видів ресурсів. Академічні тексти подаються у форматі PDF із текстовим шаром без застосування захисту. Назва, анотація та ключові слова обов'язково подаються українською, англійською й іншими мовами. Рекомендованими для використання є такі формати в кожному з видів ресурсів:

Матеріал	Назва формату	Розширення
Текст	Adobe Reader, Microsoft Word	pdf, doc, docx, rtf
Презентація	Adobe PowerPoint	ppt/pptx, pdf
Таблиці	Microsoft Excel	xls/xlsx
Зображення	JPEG, GIF	jpg, gif
Аудіо	WAV, MP3	mav, mp3
Відео	MPEG, MP4, AVI	mpeg, mpg, mpe, mp4, avi

5. ПОРЯДОК ПІДГОТОВКИ ДАНИХ ТА РОЗМІЩЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ В РЕПОЗИТАРІЇ

5.1. Твори в Репозитарії можуть розміщувати лише зареєстровані користувачі – депозитори.

5.2. Розміщення документів в Репозитарії здійснюється шляхом передачі електронного документа до наукової бібліотеки після укладання авторського договору.

5.3. Відповідальність за якість, точність, правдивість та повноту наданих метаданих несе автор документа. Адміністратор Репозитарію перевіряє розміщений документ лише на релевантність умовам і вимогам Репозитарію, правильність заповнення всіх метаданих та відповідність формату. Також у файл повинна бути долучена титульна сторінка та зміст видання. Перевагу слід надавати формату pdf з можливістю пошуку.

5.4. Документи (твори), що розміщуються у Репозитарії, забезпечуються всією інформацією, що необхідна для формування бібліографічного опису документа,

зокрема: заголовки, прізвища авторів, анотація, ключові слова українською та іноземними мовами.

5.5. За запитом автора твір може бути вилучений з відкритого доступу Репозитарію або замінений. Усі запити на відкликання та вилучення творів здійснюються через адміністратора Репозитарію, або через електронну пошту бібліотеки з своєї офіційної електронної скриньки що дозволяє встановити відправника такого запиту.

5.6. Твір негайно вилучається з репозитарію в разі виявлення факту плагіату або інших порушень прав інтелектуальної власності.

6. ХРОНОЛОГІЧНІ РАМКИ ЗАВАНТАЖЕННЯ МАТЕРІАЛІВ

6.1. Наукові статті завантажують не пізніше, ніж через 2 місяці після опублікування наукового видання, якщо це не суперечить політиці видання.

6.2. Повні електронні версії статей фахового видання «Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка» розміщуються в Репозитарії протягом місяця після виходу друкованого номера журналу.

6.3. Електронні версії авторефератів дисертацій, представлених до захисту у спеціалізованих вчених радах по захисту дисертацій в Університеті, розміщуються в Репозитарії не пізніше ніж за один місяць до дати їх захисту.

6.4. Електронні версії тез доповідей, поданих на конференції, що проводяться в Університеті, розміщуються в місячний термін після опублікування тез доповідей конференцій.

6.5. Реферовані матеріали кваліфікаційних робіт, представлені до захисту в ЕК Університету, мають бути передані в наукову бібліотеку протягом 10 днів після закінчення їх захисту.

7. ЗАХИСТ АВТОРСЬКИХ ПРАВ

7.1. Твір розміщується у Репозитарії на підставі укладеного між Автором та Університетом, в особі директора наукової бібліотеки, Авторського договору приєднання, за яким особисті немайнові права автора не є відчужуваними та зберігаються за ним незалежно від способу публікації (Додаток 1).

7.2. Твір не може бути депонований в Репозитарії, якщо він порушує права людини на таємницю її особистого і сімейного життя, завдає шкоди громадському порядку, здоров'ю та моральності населення, містить інформацію, що охороняється державою.

7.3. У випадку, коли твір створено у співавторстві, кожен із співавторів приймає умови Договору про приєднання, за яким Автор передає Університету на безоплатній основі невиключні/невиняткові права на використання твору на весь термін дії авторського права, починаючи з моменту розміщення твору в Репозитарії, а саме:

- на внесення Твору у базу даних Репозитарію;
- на використання Твору без одержання прибутку;
- на відтворення Твору чи його частин в електронній формі (включаючи цифрову);
- на виготовлення електронних копій Твору для постійного архівного зберігання;

– на виготовлення електронних копій Твору для некомерційного розповсюдження;

– на надання електронних копій Твору для відкритого доступу в мережі Internet.

7.4. Підписом у Авторському договорі Автор підтверджує, що на момент розміщення Твору в Репозитарій:

– він не порушує прав третіх осіб (інших авторів або видавництв);

– лише йому належать виключні майнові права на Твір, що розміщується;

– майнові права на Твір ні повністю, ні в частині нікому не передано (не відчужено);

– майнові права на Твір ні повністю, ні в частині не є предметом застави, судового спору або претензій з боку третіх осіб.

7.5. Автор несе усю відповідальність перед третіми особами, що заявили свої права на Твір, відшкодовує Університету всі витрати, спричинені позовами третіх осіб щодо порушення авторських та інших прав на Твір.

7.6. Автор зберігає за собою право використовувати самостійно чи передавати аналогічні права на використання Твору третім особам.

8. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1 Всі зміни та доповнення до Положення вносяться наказом ректора про внесення змін та доповнень або про затвердження нової редакції Положення.

8.2. При затвердженні нової редакції попереднє Положення втрачає чинність.

ПОЛОЖЕННЯ ВНОСИТЬ:

Директор бібліотеки

Юлія КУНІЦЬКА

ПОГОДЖЕНО:

Перший проректор,

доктор біологічних наук, професор

Надія ДРОБИК

Проректор з наукової роботи

та міжнародного співробітництва

доктор педагогічних наук, професор

Ірина ЗАДОРЖНА

Юрисконсульт

Петро ПНЬОВ

АВТОРСЬКИЙ ДОГОВІР **про передачу невиключних прав на використання твору**

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Цей АВТОРСЬКИЙ ДОГОВІР (далі – ДОГОВІР) є договором приєднання, укладений між _____ (далі – АВТОР) і Тернопільським національним педагогічним університетом імені Володимира Гнатюка (далі УНІВЕРСИТЕТ), в особі директора наукової бібліотеки _____, (далі разом – СТОРОНИ)

2. ПРЕДМЕТ ДОГОВОРУ

2.1. Автор передає Університету на період строку дії Договору на безоплатній основі невиключне право на використання, у межах визначених цим Договором, усіх авторських творів, створених на дату підпису цього Договору.

2.2. За Автором, який передає невиключне право, зберігається право на використання Твору і на передачу невиключного права на використання твору іншим особам.

3. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТОРІН

3.1. Репозитарій відкритого доступу DSpace_TNPU – ресурс відкритого доступу, розміщений на сервері УНІВЕРСИТЕТУ в мережі Інтернет.

3.2. Розміщуючи свій твір в DSpace_TNPU АВТОР приймає умови цього ДОГОВОРУ.

3.3. Твір не може бути розміщений у репозитарії відкритого доступу DSpace_TNPU, якщо він порушує права людини на таємницю її особистого і сімейного життя, завдає шкоди громадському порядку, здоров'ю та моральності населення.

У випадку, коли Твір створено у співавторстві, кожен із співавторів приймає умови цього ДОГОВОРУ.

3.4. За цим ДОГОВОРОМ АВТОР передає УНІВЕРСИТЕТУ на безоплатній основі невиключні права на використання твору, починаючи з моменту розміщення твору в репозитарії відкритого доступу DSpace_TNPU, а саме:

- на використання Твору без одержання прибутку;
- на відтворення Твору чи його частин в електронній формі (включаючи цифрову);
- на виготовлення електронних копій Твору для постійного архівного зберігання;
- на виготовлення електронних копій Твору для некомерційного розповсюдження;
- на внесення Твору у базу даних DSpace_TNPU;
- на надання електронних копій Твору в доступі в мережі Internet.

3.5. АВТОР гарантує, що у Творі не використовувалися Твори, авторські права на які належать третім особам. АВТОР (співавтор) гарантує, що на момент розміщення Твору в DSpace_TNPU:

- лише йому належать виключні майнові права на Твір, що розміщується,

– майнові права на Твір ні повністю, ні в частині нікому не передано (не відчужено),
– майнові права на Твір ні повністю, ні в частині не є предметом застави, судового спору або претензій з боку третіх осіб.

3.6. Автор гарантує, що Твір не порушує права людини на таємницю її особистого і сімейного життя, не завдає шкоду громадському порядку, здоров'ю і моральному стану особистості, не містить інформацію, що охороняється державою.

3.7. Автор зберігає за собою право використовувати самостійно чи передавати аналогічні права на використання твору третім особам.

3.8. Університет не має права передавати права, передані йому Автором за Договором, третім особам.

3.9. Автор має право вимагати збереження цілісності твору і протидіяти будь-якому перекрученню, спотворенню чи іншій зміні твору або будь-якому іншому посягання на твір, що може зашкодити честі і репутації автора.

3.10. Автор зобов'язаний повідомити Університет про втрату чи передачу майнових прав на твір у письмовій формі.

3.11. Університет гарантує не порушувати немайнові та майнові права інтелектуальної власності Автора на твір та використовувати його виключно відповідно до умов Договору.

4. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ СТОРІН

4.1. АВТОР несе відповідальність перед третіми особами, що заявили свої права на Твір, відшкодовує УНІВЕРСИТЕТУ всі витрати, спричинені позовами третіх осіб про порушення авторських та інших прав на Твір.

4.2. СТОРОНИ зобов'язуються належним чином виконувати умови цього ДОГОВОРУ.

5. СТРОК ДІЇ ДОГОВОРУ ТА УМОВИ РОЗІРВАННЯ ДОГОВОРУ

5.1. Договір набуває чинності з дати його підписання Сторонами і діє до моменту його розірвання або протягом всього строку дії авторського права, але не довше ніж передбачено законодавством України.

5.2. Договір може бути розірваний за взаємною згодою Сторін, в односторонньому порядку на умовах Договору та у інших випадках, передбачених чинним законодавством.

5.3. Університет має право розірвати Договір в односторонньому порядку у випадку порушення Автором прав третіх осіб, а також в інших випадках, передбачених законодавством України.

5.4. Договір може бути розірваний за вимогою Автора, якщо він позбавляється майнових прав на твір, які мав на момент розміщення твору у Репозитарії відкритого доступу, а також якщо Договір містить інші умови, обтяжливі для АВТОРА. Повідомлення про розірвання Договору має бути оформлено у письмовій формі, підписано Автором та направлено Університету на електронну пошту з накладенням КЕП.

5.5. У разі розірвання Договору Університет повинен одразу ж вилучити твір із публічного доступу.

5.6. Усі спори, що виникають у зв'язку з виконанням цього Договору, вирішуються шляхом переговорів, а у випадку недосягнення згоди – в суді відповідно до чинного законодавства України.

Автор	Університет
ППП	Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка Код ЄДРПОУ Адреса:
Дата	Директор наукової бібліотеки
Підпис	